

“El problema del finançament és el model d'estat, no pas l'augment de població”

ERP

Es parla molt del model de finançament de Catalunya, i en canvi el debat sobre el finançament valencià a penes si ha tingut presència pública fins fa un any. Vós manteniu que el País Valencià pateix un “espoli fiscal”. Què voleu dir?

—El País Valencià es troba en una situació molt semblant a la resta dels Països Catalans. Normalment es parla molt del finançament del Principat i també de les Illes. Però, com que qui governa aquí de fa temps és el PP, i això se suposava que ens beneficiava, molts han pensat que el problema el tenien exclusivament el Principat i les Illes. Ara bé, quan vaig començar a estudiar-ho, em vaig adonar que també teníem dèficit fiscal i que no és cert en absolut que els governs Aznar beneficiaren el País Valencià. Analitzant les dades, semblava que el dèficit que nosaltres patíem era inferior proporcionalment al producte interior brut al Principat i les Illes. Ara bé, el fet que nosaltres tinguérem una renda *per capita* inferior a la mitjana estatal agreujava la qüestió, perquè, encara que en teoria el nostre dèficit era menor, en realitat era

Celestí Gimeno (Castelló, 1953) és professor del departament d'Economia Aplicada de la Universitat Jaume I. Fou, a més, candidat d'ERP a l'alcaldia de Castelló.

més gran que no mostraven les xifres. Si de veritat funcionaren els mecanismes de solidaritat interterritorial, nosaltres no sols no hauríem de pagar a l'estat, sinó que hauríem de rebre'n ajuda, perquè tenim una renda mitjana menor que la mitjana estatal. Per tant, si sumem la nostra xifra, més allò que deixem de rebre en concepte de solidaritat, el problema té una magnitud que és exactament igual que a la resta dels Països Catalans.

—El principi de solidaritat, doncs, ha estat una fal·làcia per als valencians...

—Crec que sí. Això Felipe González ho va copiar dels fons de solidaritat europeus, però ho va aplicar en un estat no neutral, un estat que és com una Castella ampliada. En aquest context, el mecanisme d'anivellament interterritorial ha servit per a drenar diners dels Països Catalans cap a la resta de l'estat. Això ho vàrem heretar de la guerra de Successió i s'ha reproduït fins ara.

—A molta gent li sembla que això del finançament és qüestió dels polítics. Tanmateix, té repercussions molt més importants que no sembla en la vida quotidiana. Quines són, en el cas dels valencians?

—Quan sent aquesta opinió, em ve molta tristor i ràbia. El finançament afecta les grans xifres de l'estat, i, per tant, és una qüestió política. Però no es pot oblidar que part de l'estat de benestar (educació, sanitat, transports, atenció sanitària, dependència...) es gestiona a través de competències per a les quals es donen diners, i que la qualitat d'aqueixos serveis depèn dels diners de què es disposa. Jo partesc de la idea que els serveis als quals tenen dret els ciutadans d'una nació han de ser proporcionals a la riquesa que produeix. Això sembla lògic. Com que nosaltres no gestionem els diners dels nostres impostos, perquè se'n van a Madrid, això ens condemna a tenir menys infraestructures, menys llits hospitalaris per cada 100 habitants, menys jutges per habitants, menys R+D... En aqueixa dinàmica, el ciutadà ha d'entendre que el problema del finançament no és únicament una qüestió macroeconòmica, sinó que afecta les nostres vides quotidianes.

—El PP insisteix molt que cal que el govern espanyol reconega que al País Valencià hi ha un milió més d'habitants. Aquest reconeixement supliria les mancances del sistema?

—Rotundament no. Part de la manca de serveis actual es deguda al creixement de població. Però hi ha un altra qüestió que mai no s'esmenta: és cert que ha vingut molta població, però la majoria han vingut a treballar i han fet créixer la recaptació d'impostos. Si els impostos els gestionàrem nosaltres, l'augment de recaptació degut a l'increment de població hauria resolt el problema. Desviar el problema cap a l'increment de població és no voler admetre que el problema està en l'estructura del repartiment de recursos de l'estat. No volen enfrontar-se a l'Espanya actual.

A més, si l'argument de l'augment demogràfic fora cert, això significaria que quan no ha hi hagut immigració, no hi ha hagut tampoc dèficit fiscal. I les xifres mostren que també a la primera meitat de la dècada dels 90, quan no hi havia flux migratori, ja hi havia dèficit fiscal.

—Quins canvis caldria aplicar, doncs?

—El govern de l'estat està contra les cordes. No poden negar l'existència d'un dèficit fiscal a les Balears, el Principat i el País Valencià. Estic convençut que el mapa polític de Catalunya és més adequat per a aconseguir un sistema de finançament millor que no el nostre. Nosaltres tenim l'enemic a dins. El partit que hi ha al govern no es vol plantejar la qüestió de manera seriosa perquè significaria interrogar-se sobre l'estructura

fiscal de l'estat. Tot i això, crec que el model que es pacte per al Principat tindrà repercussions ací. Ara bé, per a mi el millor sistema és el de la quota, que hi ha al País Basc i Navarra. Això és donar una autonomia fiscal total.

Però aqueixa aspiració és complicada amb l'actual correlació de forces. La millor solució per a nosaltres és, utilitzant el criteri del flux monetari, avaluar quin és el dèficit que tenim i sol·licitar a l'estat que això es corregesca, de manera que es garanteix que el dèficit fiscal no sobrepassi el nivell a partir del qual malmet les possibilitats del territori que paga.

—En el vostre llibre *L'espòli fiscal del País Valencià (Llibres de l'Índex)*, suggeriu que el País Valencià va perdre l'oportunitat de ser com Irlanda.

—Quan vam començar a rebre fons europeus, estàvem en la mateixa posició que Irlanda: érem objectiu número 1 perquè teníem una renda inferior a la mitjana europea i una població al voltant de quatre milions de persones. Avui tant el País Valencià com Irlanda pateixen greument la crisi. Ara bé, la mitjana de renda *per capita* d'Irlanda és de 130 —considerant 100 la mitjana europea— i nosaltres continuem al voltant de 90. A Irlanda —cal dir que tenen polítiques fiscals d'atracció d'empreses— no hi ha problema de dèficit fiscal, perquè els impostos que paguen els irlandesos es queden a casa. Nosaltres, en canvi, hem viscut una gran fallàcia: hem transvasat

més recursos i diners mentre hem rebut ajudes d'Europa. Si no haguérem rebut diners d'Europa però tampoc no haguérem tingut dèficit fiscal, estaríem millor que no ara.

—En tot cas, sembla que els que ens ha donat Europa ens els ha llevat Espanya.

—Aqueixa és la frase. Una volta ho vaig definir com un *Bienvenido Mr. Marshall* a la valenciana. Tothom esperant, tothom mirant a Europa, mentre l'estat espanyol s'enduia més diners que no ens donaven.

—En l'actual context polític, veieu viable un canvi substancial en el model de finançament valencià?

—No l'hi veig. Aquesta qüestió no és tan sols econòmica. Cal una revolució epistemològica dels polítics, de manera que deixen de preocupar-se de Madrid com a fita de la seua carrera política i pensen que el poble valencià els ha elegits per defensar els interessos valencians. L'única cosa que fan és convertir el dèficit fiscal, que és un problema estructural, en un problema anti-PSOE. I això és mentida, perquè hi havia dèficit també amb Aznar —de fet, creixé— i durant el govern de Felipe González. Mentre els nostres governants no siguin coherents i s'alien amb aquells territoris que tenen problemes semblants, anirem malament.

V. Tena

Breus

Francisco Molina, nou secretari general de CCOO-PV

Des del 15 de febrer proppassat, Francisco Molina (Alcoi, 1957) és el nou cap visible de Comissions Obreres del País Valencià, el sindicat majoritari al territori valencià. Molina substitueix Joan Sifre, que ha ocupat el càrrec durant aquests darrers dotze anys. Molina és afiliat des del 1978 i procedeix del món tèxtil, on va viure els anys més difícils de la reconversió de la indústria tradicional de les comarques centrals. Al primer discurs com a secretari general de CCOO-PV, Molina va carregar contra el model productiu valencià i va demanar que no s'incentivaren els

Francisco Molina, nou secretari general de CCOO-PV.

contractes eventuais. La candidatura de consens encapçalada per Molina va rebre el suport del 85,7% dels delegats de Comissions Obreres.

Les patronals exigeixen via lliure amb els treballadors

Si, fa uns quants dies, la patronal espanyola, CEOE —en la qual hi ha integrades bona part des les patronals dels Països Catalans—, reclamava contractes anticrisi per a abaratir el cost d'acomodament dels treballadors, ara volen un altre avantatge: poder aplicar expedients de regulació d'ocupació sense que cap administració els ho hagi d'autoritzar. Via lliure, doncs, per a reduir plantilla de manera ràpida i no haver de donar cap mena de justificació. Això sí, els empresaris no renuncien a les ajudes públiques ni a l'exigència que els bancs els continuïn finançant.